

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

Р. Л. Сердега

**КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ ЗІ СПЕЦКУРСУ
«УКРАЇНСЬКА ЛІНГВОФОЛЬКЛОРИСТИКА»**

Навчальний посібник

Харків – 2017

УДК 398 = 161.2:811.161.2'38 (075.8)

С 32

Рецензенти:

Р. В. Міняйло – кандидат філологічних наук, доцент, докторант кафедри української мови Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

В. С. Калашник – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 13 від 25.09.2017 р.)*

Сердега Р. Л.

С 32

Конспект лекцій зі спецкурсу «Українська лінгвофольклористика»: навчальний посібник / Р. Л. Сердега. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 228 с.

Пропонований читачам конспект лекцій знайомить із наукою про мову усної народної творчості, з проблематикою відносно нової в україністиці галузі філологічного знання – лінгвофольклористики. Українська лінгвофольклористика має давні традиції, започатковані І. Срезневським, М. Костомаровим, О. Потебнею, П. Житецьким, М. Сумцовим, але виокремлюється вона в окрему навчальну і наукову дисципліну лише в наш час.

Для студентів філологічних факультетів і викладачів вищих навчальних закладів.

УДК 398 = 161.2:811.161.2'38 (075.8)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2017

© Сердега Р. Л., 2017

© Рижова Ю. М., макет обкладинки, 2017

Навчальне видання

Сердега Руслан Леонідович

**КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ ЗІ СПЕЦКУРСУ
«УКРАЇНСЬКА ЛІНГВОФОЛЬКЛОРИСТИКА»**

Навчальний посібник

Коректор *І. Ю. Агаркова*
Комп'ютерне верстання *Н. Є. Пруднік*
Макет обкладинки *Ю. М. Рижова*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 12,60. Наклад 100 пр. Зам. № 96/17.

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 705-24-32

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ФОЛЬКЛОР ЯК НЕОЦІНЕННЕ ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ПРО НАРОДНУ КУЛЬТУРУ.....	6
РОЗДІЛ I. ЛІНГВОФОЛЬКЛОРИСТИКА ЯК НАУКА.....	13
Зв'язок лінгвофольклористики з гуманітарними дисциплінами.....	14
Становлення вітчизняної лінгвофольклористики.....	19
Сучасний етап дослідження мови українського фольклору.....	107
Міждисциплінарний характер лінгвофольклористики та її місце в структурі гуманітарного знання.....	121
Відмінність між етнолінгвістичним, лінгвокультурологічним і лінгвофольклористичним вивченням усної народної словесності	128
РОЗДІЛ II. ФОЛЬКЛОР І ДІАЛЕКТНА МОВА.....	133
РОЗДІЛ III. СПЕЦИФІКА ФОЛЬКЛОРУ.....	148
Роль особистості й колективу у фольклорно-мовному процесі.....	156
Зв'язок усної народної словесності з художньою літературою: відмінності в характері творення й побутування.....	161
РОЗДІЛ IV СЕМАНТИЧНА СВОЄРІДНІСТЬ ФОЛЬКЛОРНОГО СЛОВА.....	165
РОЗДІЛ V СЛОВОТВІРНА СПЕЦИФІКА НАРОДНОПОЕТИЧНОГО СЛОВА.....	178
Особливості словотвірної структури і функціонування складних слів в українських народних піснях.....	179
Композити в українських народних піснях.....	180
Юкстапозити в українських народних піснях.....	185
Експресивні словотворчі засоби у фольклорних текстах.....	191
РОЗДІЛ VI СИНТАКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАРОДНОПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ.....	199
РОЗДІЛ VII ПОНЯТТЯ ПРО ЗІСТАВНУ Й КРОСКУЛЬТУРНУ ЛІНГВОФОЛЬКЛОРИСТИКУ.....	212
Національна культура і мова фольклору.....	212
Порівняльний і кроскультурний напрями лінгвофольклористики.....	216
РОЗДІЛ VIII ФОЛЬКЛОРНА КАРТИНА СВІТУ Й ІНШІ БАЗОВІ ПОНЯТТЯ ЛІНГВОФОЛЬКЛОРИСТИКИ.....	220